

PERSIAN ARTS OF THE QAJAR PERIOD (1796-1925)

ARTISANS AT THE CROSSROADS

FERENC HOPP
MUSEUM OF EASTERN ASIATIC ARTS

ARTISANS AT THE CROSSROADS

*Persian Arts of the Qajar Period
(1796-1925)*

Edited by Béla Kelényi and Iván Szántó

Ferenc Hopp Museum of Eastern Asiatic Arts
Budapest, 2010

The publication of this catalogue was funded by the Hungarian Scientific Research Fund (OTKA PUB-K 81668) the National Cultural Fund (no. 2306/1379), and the János Bolyai Research Fellowship of the Hungarian Academy of Sciences.

Edited by Béla Kelényi and Iván Szántó

Photos: Ferenc Balázs, András Dabasi, Tihamér Lukács, Krisztina Sarnyai, Miklós Sulyok

Texts: Mihály Dobrovits, Géza Fehérvári, Éva Jeremiás, Tatjana Kardos, Béla Kelényi, Károly Kincses, Tibor Kovács S., Emese Pásztor, Mohammad Sahrānavard, Miklós Sárközy, Iván Szántó

Authors of the Descriptions: Mihály Dobrovits (M. D.), Károly Kincses (K. K.), Nándor Erik Kovács (N. E. K.), Tibor Kovács S. (T. K. S.), Emese Pásztor (E. P.), Iván Szántó (I. Sz.), Márta Tóth (M. T.)

Oriental epigraphy: Iván Szántó

Catalogue design and layout: Laura Márkus

Printing: Mester Nyomda Kft.

ISBN 978-963-9738-22-5

© Museum of Applied Arts, 2010

© Photos:

Institutions: Archives of the Hungarian Academy of Sciences, Oriental Collection of the Hungarian Academy of Sciences, Archives of the Library of Eötvös Loránd University, Betliar Museum SNM, Déri Museum, Ferenc Hopp Museum of Eastern Asiatic Arts, Hungarian Geographical Museum, Hungarian Geographical Society, Hungarian National Museum, Kiscell Museum of the Budapest History Museum, Museum of Military History, Museum of Ethnography, Museum of Applied Arts, Mihály Zichy's Memorial Museum, State Hermitage Museum (St. Petersburg),
Private Collectors: András Bánkuti, Ferenc Dávid & Judit Geskó, Noémi Saly, Iván Szántó

Translated by Ervin Dunay (studies) and Iván Szántó (descriptions, catalogue, and footnotes)

The Museum of Applied Arts is supported by the Ministry of National Resources

PERZSA MŰVÉSZET A QÁDZSÁR-KORBAN (1796-1925)

KÉT KORSZAK HATÁRÁN

HOPF FERENC
KELET-ÁZSIAI MŰVÉSZETI MÚZEUM

A kötet az Országos Tudományos Kutatási Alap könyvkiadási programjának keretében (OTKA PUB-K 81668), és a Nemzeti Kulturális Alap (2306/1379), valamint a Magyar Tudományos Akadémia Bolyai János Kutatói Ösztöndíjának támogatásával valósult meg.

Szerkesztette: Kelényi Béla, Szántó Iván

Fotók: Balázs Ferenc, Dabasi András, Lukács Tihamér, Sarnyai Krisztina, Sulyok Miklós

Szövegek: Dobrovits Mihály, Fehérvári Géza, Jeremiás Éva, Kardos Tatjana, Kelényi Béla, Kincses Károly, Kovács S. Tibor, Pásztor Emese, Mohammad Sahrānavard, Sárközy Miklós, Szántó Iván

Tárgyleírások: Dobrovits Mihály (D. M.), Kincses Károly (K. K.), Kovács Nándor Erik (K. N. E.), Kovács S. Tibor (K. S. T.), Pásztor Emese (P. E.), Szántó Iván (Sz. I.), Tóth Márta (T.M.)

Feliratok meghatározása: Szántó Iván

Címlap és tipográfia: Márkus Laura

Nyomtatás: Mester Nyomda Kft.

ISBN 978-963-9738-21-8

© Iparművészeti Múzeum, 2010

© Fotók: Bánkúti András, Betléri Kastélymúzeum, Budapesti Történeti Múzeum Kiscelli Múzeum, Dávid Ferenc – Geskó Judit gyűjteménye, Déri Múzeum, Eötvös Loránd Tudományegyetem Könyvtárának Irattára, Ermitázs, Hadtörténeti Intézet és Múzeum, Hopp Ferenc Kelet-Ázsiai Művészeti Múzeum, Iparművészeti Múzeum, Magyar Földrajzi Múzeum, Magyar Földrajzi Társaság, Magyar Nemzeti Múzeum, Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának Keleti Gyűjteménye, Magyar Tudományos Akadémia Kézirattára, Néprajzi Múzeum, Saly Noémi, Szántó Iván, Zichy Mihály Emlékmúzeum

Az Iparművészeti Múzeum fenntartója a Nemzeti Erőforrás Minisztérium

KÉT KORSZAK HATÁRÁN

*Perzsa művészet a Qádzsár-korban
(1796-1925)*

Szerkesztette: Kelényi Béla és Szántó Iván

Hopp Ferenc Kelet-Ázsiai Művészeti Múzeum
Budapest, 2010

CONTENTS

Acknowledgments	7
Transcription	8
Chronology	8
<i>Introduction</i> Géza Fehérvári	9
1 <i>Iranian Studies in the 19th Century: The Evolution of Persia's Scholarly Perception in Europe and Hungary</i> Éva Jeremiás	12
2 <i>The "Long 19th Century": Persian History under the Qajar Dynasty</i> Miklós Sárközy	18
3 <i>The East Travels to the West – The Qajar Shahs Touring Europe in the 19th and 20th Century</i> Miklós Sárközy	21
4 <i>The Renewal of Persian Literature and Culture in the 19th Century</i> Éva Jeremiás	26
5 <i>Persian Book Culture in the Early Modern Period</i> Mihály Dobrovits	30
6 <i>The Dying Days of Persian Book Painting</i> Iván Szántó	34
7 <i>New Possibilities in Pictorial Representation</i> Iván Szántó	44
8 <i>Qajar Lacquerware and the Related Art Forms</i> Iván Szántó	51
9 <i>Taking Photographs in Persian</i> Károly Kincses	62
10 <i>The Dániel Szilágyi Collection of Photographs</i> Tatjana Kardos–Iván Szántó	70
11 <i>Later Persian Arms and Armour</i> Tibor S. Kovács	75
12 <i>Metalwork in the Qajar Period</i> Iván Szántó–Mohammad Sahrānavard	86
13 <i>Faded Lustre: Ceramic Art in the Qajar Period</i> Iván Szántó	97
14 <i>18th and 19th-Century Persian Carpets and Other Textiles</i> Emese Pásztor	103
15 <i>Artworks for Everyday Use</i> Iván Szántó	115
16 <i>Arts and Magic</i> Iván Szántó	123
17 <i>The Repository of Shī'ite Religious Accessories</i> Iván Szántó	130
18 <i>The History of "Modern" Persian Art Collections in Hungary</i> Béla Kelényi	138
<i>Catalogue</i> Béla Kelényi and Iván Szántó	145
<i>References</i>	210

TARTALOM

<i>Köszönetnyilvánítás</i>	7
<i>A keleti nevek átírásáról</i>	8
<i>Kronológia</i>	8
Fehérvári Géza: <i>Bevezető</i>	9
1. Jeremiás Éva: <i>Iranisztika a 19. században: az európai és a magyarországi tudományosság Perzsia-képének alakulása</i>	12
2. Sárközy Miklós: <i>A „hosszú 19. század” és a Qádzsár-kori Perzsia története</i>	18
3. Sárközy Miklós: <i>Kelet Nyugatra utazik – a Qádzsár sahok európai körútjai a 19-20. században</i>	21
4. Jeremiás Éva: <i>A perzsa irodalom és kultúra megújulása a 19. században</i>	26
5. Dobrovits Mihály: <i>Perzsa könyvkultúra a korai modern korban</i>	30
6. Szántó Iván: <i>A perzsa könyvfestészet végnapjai</i>	34
7. Szántó Iván: <i>A képi ábrázolás új lehetőségei</i>	44
8. Szántó Iván: <i>Qádzsár-kori lakkmunkák és rokon műfajok</i>	51
9. Kincses Károly: <i>Fényképezni perzsául</i>	62
10. Kardos Tatjana – Szántó Iván: <i>A Szilágyi Dániel-féle fényképgyűjtemény</i>	70
11. Kovács S. Tibor: <i>Újkori perzsa fegyverművesség</i>	75
12. Szántó Iván – Mohammad Sahranavard: <i>A Qádzsár-kori fémművesség</i>	86
13. Szántó Iván: <i>Megkopott lüszter: kerámiaművesség a Qádzsár-korban</i>	97
14. Pásztor Emese: <i>18-19. századi perzsa szőnyegek és más textíliák</i>	103
15. Szántó Iván: <i>Műtárgyak mindennapi használatra</i>	115
16. Szántó Iván: <i>Hiedelmek művészete</i>	123
17. Szántó Iván: <i>Síta ünnepek kelléktára</i>	130
18. Kelényi Béla: <i>Az újkori perzsa művészet magyarországi gyűjtéstörténete</i>	138
<i>Katalógus (összeállította Kelényi Béla és Szántó Iván)</i>	145
<i>Irodalom- és rövidítésjegyzék</i>	210